

בני אל חי

לאחר תקיעת השופר בראש השנה נהוג לומר בעדות ישראל השונות את התפילה הבאה:

"היום הרת עולם, היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים, אם כבנים, אם כעבדים.

אם כבנים, רחמנו כרחם אב על בנים.

ואם כעבדים, עינינו לך תלויות, עד שתחננו ותוציא לאור משפטנו, איום, קדוש."

בתפילה זו אנו מבקשים מריבונו של עולם עזרה בהתאם למערכת היחסים שאנו עומדים לפני הבורא.

לכאורה הגדרת עבד היא הגדרה מאד ברורה, ברם על איזה בן מדובר, האם על אחד מארבעת הבנים שאנו מכירים מפסח - חכם, רשע, תם, שאינו יודע לשאול?

נראה שנכון לבאר את הבן האמור כאן על פי דברי ר' מאיר בקידושין לו, א: "רבי מאיר אומר: בין כך ובין כך אתם קרויים בנים, שנאמר: בנים סכלים המה, ואומר: בנים לא אמון בם, ואומר: זרע מרעים בנים משחיתים, ואומר: **והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי**."

ריבוי הפסוקים המתארים את הבן המופיע בדברי ר' מאיר מחדד את ההגדרה באיזה אופן עם ישראל נקראים בניו של מקום.

הגמרא מסבירה שמדובר על בן שהגיע לשפל המדרגה מבחינת היחסים שלו עם הקב"ה והוא עובד עבודה זרה ובכל אופן הקב"ה ראה גם בן זה בתור "בני אל חי".

הנהגת הקב"ה המתגלה ביום הדין לראות בן שהתרחק כל כך כבן יחיד ומיוחד, יש בה שיעור גדול בחינוך על יחסי הורים וילדים שצריך ללוות אותנו במהלך כל השנה, **למרות שבנים מתרחקים והולכים בנתיבים שמאד מכעיסים את הוריהם, חובה עלינו תמיד להסתכל על הפוטנציאל החיובי שאנו יודעים שקיים בילדינו. התבוננות שכזו תמיד פותחת פתח לאהבה מחודשת בינינו לבין ילדינו.**

מתוך כך נישא תפילה ששנת ה'תשפ"ד - "תהיה שנת פתיחות דו-צדדית", גם ביחסי הורים וילדים.

הרב זאב שמע

חוקר תורני במרכז אחוה
וחבר 'בוחרים במשפחה'

**בוחרים
במשפחה**

"בוחרים במשפחה" - ארגון חברתי ששם לו למטרה לחזק ולקדם את ערכי המשפחה בחברה ובמדינה, מול מגמות הפירוק של התא המשפחתי בארץ ובעולם